

erari deberet, nonnulli de principibus terræ con-
traire ne rex fieret nisi sunt, cum quia motum il-
lius severitatem, qua in suorum excessus acriter
sævire consueverat, suspectam habebant, tum quia
matrem ejus, licet legaliter nuptam, in regnum ta-
men non magis quam patrem ejus, dum eum genui
sacratam fuisse sciebant. Sed Dunstanus discretionē
et industriā confusus adolescentis, unum non me-
tuens, et observato paternæ hæreditatis et testa-
menti jure aliud contemnens, arrepto sanctæ crucis
vexillo medius constitit, et per rationem cunctis quæ
objiciebantur elisis, Edwardum regem constituit, et
constituto paternum affectum, consilium et auxilium
in omni negotio, dum vixit, exhibere curavit. Rex
quoque ita mores suos in omnibus et per omnia
componēbat, ita totum regnum sanctis legibus dispo-
nebat ut et actus ejus Deo placerent, et, eo quod in
suscipiendo regno ei contradixerant, quique sibimet
ipsis displicerent. Sed illo post aliquot annos per
fraudem novercæ suæ interfecto, Æthelredus filius
ipsius malæ mulieris in regnum substitutus est,
matris ignominia magis quam Edgari patris sui
solertia præditus. Cujus profectio non usquequaque
sedit Dunstano. Ideo tamen quod proximus regni
hæres existebat, complevit ei jus regium, sciens se
inoffensis legibus terræ atque principibus id non
posse transferre in quemquam alium. At tamen il-
lum solio regali votitum severo quodam verborum
tonitruo, quia per sanguinem fratris regnum obti-
nerat, increpavit; et quod in sanguine victurus,
ac posteri illius crudeli barbarorum incursu deva-
standi, tota etiam terra per plurima sæcula sævo
illorum dominatu foret depopulanda, prædixit. Quæ
licet se vivente eventura negarit, eventura tamen
omnimodo esse nimis veraci, ut in Chronicis legi-
mus et hodie videmus, prophetia asseruit. Accele-
rabit, cum sibi placuerit, omnipotens Deus, quam
subsecuturam promisit liberationem per tanti vatis
sui merita et intercessionem. Et quidem illum spi-
ritu prophetiæ claruisse non tantum hinc, sed et ex

A nonnullis aliis, quæ constat eum veraciter præ-
dixisse, confirmamus, et id subjecto exemplo pro-
bamus.

*Sequitur prophetia Dunstani de morte Ethelwoldi
Winfordensis, et Rossensis episcoporum; de qua con-
sule Osbernium.*

Ex Athelwoldi obitu gravis mœror Dunstanum
corripuit, cum quia tantī viri ingens solatium ami-
serat, tum quia cui potissimum teneræ adhuc statum
Ecclesiæ regendum committeret dubius fluctuabat.
Quos fluctus ingerebant animo ejus hinc monachi
nuper intromissi, hinc clerici ab ecclesia illa ejecti.
Monachi quippe suæ professionis vnum habere epī-
scopum præoptabant. Clerici vero sui ordinis homi-
nem sibi præfici desiderabant. Illi videlicet per mo-
nachum in ecclesia sibi collata cupientes solidari;
isti per clericum ecclesiæ sibi ablatæ sperantes re-
formari. Sed hæc providens sapientia et sapiens
providentia Dei citius determinavit. Nam per bea-
tum Andræam apostolum, cui speciali quodam di-
lectionis affectu Dunstanum adhæreere Deus concres-
serat, Dunstano mandavit quatenus nihil hæsitans
Ællegum abbatem Bathoniensem constitueret Wen-
tanæ Ecclesiæ summum sacerdotem. Lætatus est
Dunstanus in istis, et reddita Deo gratiarum actione
pro beneficiis suis, in Ællego perfecit quod ei per
apostolum suum Deus ipse præcepit.

multa de hoc viro, juxta quod multorum non
spernenda testimonia ferunt, adhuc litterarum me-
moriæ veraci stylo commendare possemus. Verum
ne incultæ narrationis prolixitate quemlibet grave-
mus, prætermisissis illis ad sacrum transitum ejus
enarrandum cor et linguam præparemus. Quod præ-
parare quia nostræ opis non est, oremus ut ipso, de
quo agimus, interveniente perficiatur ab eo, cujus
hoc donum et gratiam scimus esse.

*(Succedit narratio de Dunstani obitu et sepultura,
Osberno plane consona, nisi quod Osbernus corpus
ejus de terra miraculose levatum feria quinta fuisse
scribat; quod Eadmerus ipso, quo obiit, Sabbato
contigisse ponit.)*

VITA SANCTI OTHONIS

CANTUARIENSIS ARCHIEPISCOPI.

(Exstat sub Osberni nomine Patrologiæ tom. CXXXIII, col. 931, in S. Odone.)

EADMERI EPISTOLA AD GLASTONIENSES

Quo tempore Glastonienses asserebant se corpus patroni nostri sancti Dunstani habere

Glorioso conventui monachorum eœnolnī Glasto-
niensis, frater EDMERUS, unus ex minoribus bonitate
et scientia, Ecclesiæ Christi Cantuariensis filius et

D fratribus, fidelem amicitiam et charitativum servi-
tium in Christo Jesu Domino nostro.

Recordor me jam olim quadam vice ad vos ve-

mentem magno gaudio et honore susceptum, et cum majore tripudio et exultatione, donec mihi velle sit vobiscum morandi, habitum ac detentum. Unde vobis hucusque gratus existo, et minus gratus ero, dum in vita presentis subsisto. Dum igitur talis sim et de jure esse debeam erga vos, nulli mirandum existimo, si vestrum honorem diligo, si ea quae vobis conducunt approbo, si denique ea quae vobis opprobrium generant detestor et improbo. Nec enim aliter fidus amicus essem, nec fraternae dilectionis legem servare dici veraciter possem. Quod quam grave videri debeat Christiano ad regnum Dei pervenire volenti, advertit qui beato apostolo credit dicenti, hominem non amantem fratrem suum homicidam esse (*I Joan. III, 15*), et ejusmodi in regno Christi et Dei hereditatem non habere (*Ephes. v, 6*). Cur haec praelibaverim, accipite. Quidam ex vestris noviter, ut putamus, inter vos conversi praedicant antiquos Patres vestros fures fuisse et latrones, et, quod nequius est, etiam sacrilegos; idque illorum praedicandi laudi ascribunt, quod tales fuerunt, fortassis et eadem voluntate debriati, non perpendentes quod divina intonat pagina, fures scilicet et latrones regnum Dei non possessuros (*I Cor. vi, 10*). Super haec, ut firmiter eis credatur ita esse, Judaei traditori eos similes fuisse affirmant, qui loculorum Domini custos ea quae custodire deberet sceleratissime furabatur. O homines! O fratrum honoratores! O verborum Domini intentissimos auditores! Centum et eo amplius anni evoluti sunt, ex quo ipsi quos fures et latrones praedicant, a vita presenti sunt elongati, et modo noviter tantum iis opprobrium invehitur, et aeterna poena, qua juxta sententiam istorum miserime cruciantur, infelicissime illis innovatur. Vere magna impietas. Nam et si ipsi non fuerunt tales quales isti eos esse volunt, non est propter hoc horum impietas minor, imo, remoto omni ambiguo, major, qui infamant innocentes, qui se omnibus manifestant esse mendaces ac impudentes. Testis enim est mihi omnia sciens et disponens veritas Deus, quia cum adhuc in scholis querulus essem, ex praeepto beatae memoriae Lanfranci Cantuariensis archiepiscopi, primatis videlicet totius Britanniae, inducto jejuniis toti populo Cantiae, levatum est corpus beatissimi Dunstani a

(55) De translatione corporis Dunstani a Lanfranco facta ista habet Oshernus in libro secundo de Vita Dunstani. *Nec multo post ecclesia Salvatoris igne combusta est, parietes ceciderunt; nec quicquam ex omnibus monasterii officinis incombustum remansit, praeter duas domos, sine quibus monachi remanere non possent, dormitorium scilicet et refectorium, tantamque claustrum partem sub quanta absque imbrium infusione ab una domo in aliam possent intrare. Ex quo satis videre fuit quantam nostri curam Pater noster Dunstanus habuerit. Sed horum ruina in melius commutata est, veniente venerabili viro Lanfranco archiepiscopo, et omnium qui nostra aetate in terra fuerunt sanctissimo simul ac sapientissimo. Qui cum fundamenta construendae novae ecclesiae ponere vellet,*

A Augustini Scotlando, Gundulfo, post facta Rosensi episcopo, cum toto monachorum agmine utriusque Ecclesiae, nostrae scilicet quae est Christi Cantuariensis, et vicinae nobis beatorum apostolorum Petri et Pauli, quae usitatio nomine hoc tempore dicitur beati Augustini, confluyente ad hoc innumera virorum ac mulierum multitudine, qui omnes illum caelestem thesaurum cum ingenti modulamine vocis ac júbilo cordis usque ad locum quo recondebat erat prosecuti sunt, et diem illum divinis miraculis illustratum lætum atque solemnem peregerunt. Nunc (55) autem effluxis quinquaginta annis, ex quo illud factum est, quidam tamen ex vestris surreverunt, et ubi eis libet praedicant, jam ante centum annos ecclesiae vestrae monachos ecclesiae nostrae custodes deputatos, quae ob martyrium gloriosi Patris nostri Elphegi in magnam, ut aiunt, desolationem venerat, et ibi quod pretiosissimum habebatur fraudulenta calliditate furto subripuisse. Vae homines omnibus hominibus nequiores! Ecclesia totius Britanniae insulae mater in occisione sui Patris ac filiorum afflicta confugit ad filiam suam unice ab ea dilectam, et ipsa re, quod quasi factum sit ad praesens accipiatur, magis in protectione illius confisa, ut se et reliquias suas servaret. Et ipsa (sicut vos praedicatis) meliores filiorum suorum ei ad quod petebantur destinavit, et ipsi illic custodes sacrorum effecti, uterum matris suae (quam tuendam susceperant) invaserunt, diripuerunt, cor ac intestina ipsius deprædati sunt, rapuerunt, asportaverunt. C Judaei cum mortuum Dominum ac sepultum, ne ab apostolis auferretur, in sui custodiam accepissent, quandiu potuerunt a custodiendo non defuerunt, nec sibi commendatum furto subripere aut alias auferre conati sunt, sed potius furti crimen aliis se dormientibus imposuerunt. Si simili modo custodes Glastonienses fecissent, hoc est, si sacrilegium, quod laudantur commisisse, ab aliis se somno depressis dicerent commissum fuisse, forte aliquantulum famae suae consulissent, nec tam detestabili modo deliquissent. Nunc autem quid dicemus? Ut praelibavimus, Judaei similes eos in furto approbamus, non tamen nos, sed eos sequentes fratres sui Glastonienses. Nos enim revera scimus eos omnino D immunes esse ab hoc peccato. Quid illis erit qui conficto tam infructu mendacio fratres suos, in

neque hoc absque translatione corporum infra ambitum ejusdem ecclesiae quiescentium facere posset, indicat jejunium omni populo, quatenus sanctorum voluntas fieret, ut eorum corpora ad alia loca transferri deberent. Die vero huic negotio constituto, orante omni populo, cleo cereis et aromatibus omnique generis gaudiorum occurrente, paraverunt sacerdotes, ut thecam sancti Patris Dunstani absque contrectatione corporis illius e terra levarent, et ad locum cum omni diligentia praeparatum deferrent. Contigit incendium istud anno 1074, Nonis Septembr., juxta Gervasium Dorobernensem. Quinquaginta annos ab eo tempore effluxisse Edmerus dicit. Scripta est igitur haec epistola circa annum 1124.

patres suos criminantur? Sed utique nec fratres nec patres. Nam si fratres aut eorum filii essent ipsi naturales effecti, aut certe pudor humanus doceret eos parcere linguæ, doceret eos providere famæ suæ. Sed esto, ut furtum suum sancti fratres Glastonienses prudenti astutia cunctis absconderent, cadaver cujusdam abbatis sui (cujus nomen ab iis qui ista componunt ignoratur) secum tulisse feruntur, ac loculo sancti Patris nostri Dunstani, ne vacuus remaneret, reposuisse. O prudentiæ! Non erant ossa mortuorum inter Cantuariam et Glastoniam, ut nēesse eis fuerit ad celandum furtum suum cadaver nesciunt cujus per ducenta, ut ita dixerim, miliaria transtulisse. Noverit beatitudo vestra quia ego qui hæc scribo non parum confundar in tam evidenti stultitia et omni homini risu digna, maxime, quod ad anglis dicitur esse conficta. Væ quare non consulistis aliquem hominem transmarinum; qui in multis conversati, multis imbuti, multa confingere sciunt, ut vel pretio agerent, quasi ipsi saltem vobis aliquid verisimile mendacium de tanta re componerent. Væ vobis! meæ gentis homines, tam stolidi simplicitate notaremini ut omnibus deridendi in perpetuum indicaremini. Ad hæc rogo prædicatores tam præclari sacrilegi, quatenus mihi patriotæ suo dicant, utrumnam cadaver sui suppositi abbatis noviter defuncti et integrum a Glastonia Cantuariam detulerunt? Ut utrum more summi pontificis infulatum, palliatum, spindulatum, et sandalis fuerit calciatum? Quod si hæc omnia habuerit, unde, quæso, pallium (ut de aliis interim taceam) habuit? Nunquid antiquitus abbates Glastonienses pallio utebantur? Sed hoc patriarchis solum, primatibus et archiepiscopis a Roma et apostolica sede conceditur. Sed hactenus omni sæculo inauditum est patriarchatum Glastoniæ fuisse, vel etiam pontificatum. Sed igitur palliatum cadaver ad deceptionem futurorum antecessores vestri Cantuariæ detulerunt. Hoc effecerunt, ut ipsi Romano pontifici et omni Christiano homini, qui se ad fidem Christi sub magisterio beati Petri tenent, obnoxii sint et infames ac omni opprobrio digni judicandi. Scitur enim quia illud a sede apostolica non habuerunt, sed ipsi illud, malignitatis illos auctore docente, composuerunt vel componi (si ita fuit) a sui similibus effecerunt. Re enim vera corpus, quod invenimus, ita fuit, scilicet quasi omnino integrum, infulatum, annulatum, palliatum, spindulatum, sandaliis venustissime adornatum, cum quo et scriptura in plumbea tabula exarata inventa est, quæ plane testabatur beati Dunstani archiepiscopi Cantuariorum esse corpus, quod tumultum ibi jacebat. Habetis, quæso, aliqua litterarum monumenta, quæ hæc ita se habuisse probent? Videlicet quæ ferant cadaver abbatis illius eo quod diximus modo redimitum. Adhuc quæro; illi antiqui patres et fratres vestri, qui ad tuendas destitutæ ecclesiæ nostræ reliquias, ut dicitis, adducti sunt, attulerunt ne secum cadaver illud beato Dunstano supponen-

dum, utpote furti sui effecti securi? An ipsi primo venerunt et effossum corpus beati Dunstani archiepiscopi Cantuariensis ad Glastoniam detulerunt, ibique insigniis pontificalibus spoliatum, abbatem vestrum eisdem insignibus redimitum, in sepulcro sublato Patris recondendum transtulerunt? Quidquid horum dixeritis factum fuisse, quantum dementiæ sit vobis, credere facillimum est, cuivis etiam cæco videre. O infelices, qui sic inani stoliditate involuti sunt, ut intelligere nequeant ipsam stoliditatem suam nullius prudentis oculos posse latere! Christus (qui est veritas) dicit *Veritas liberabit vos* (Joan. VIII, 32). Et vestri vates hoc tempore dicunt, furtum et sacrilegium patrumque vestrorum et vestrum mendacium honorabunt Ecclesiam nostram et nos. **B** Quod mendacium? Corpus, inquiunt, beati Dunstani pontificis Cantuariorum et primatis totius Britanniae a sua ecclesia patres vestri furtim abstulerunt, et vestrum abbatem tali sacrilegio emptum (quia vobis erat inutilis) illuc delatum sepulcro illius intulerunt. O gaudium! O luctum! O locum vestrum-tali tanto scenore magnificandum! Sed, o contrarii puræ veritati, quid facietis, oro vos, cum ipsa Veritas venerit omnes perditura qui loquuntur mendacium (*Psal. v, 7*). Et quidem omnibus luce clarius constat mendacium vos imponere patribus vestris, quia invitati Cantuariam secum cadaver sui abbatis detulerunt; nec ibi degentes asportate corpore beati Dunstani illud attulerunt. Illud enim nimiae et incredibilis non dico stultitiæ, sed dementiæ esset. Hoc autem impossibilis perpetranda audaciæ effectus existeret. Cum enim ipse beatus sepulcrum sibi effodi, ut liber Vitæ ejus veracissime testatur, præcepit, et infra terram ad staturam virilis corporis foveæ profunditas penetravit; qui, quæso, tam inani fuito locus et opportunitas esse potuit? Cum et ecclesia ipsa nunquam sine monachis domesticis filis suis fuerit, et civitas Cantuarum civibus suis nequaquam fuerit exinamta. Ad hæc considerandum quia ecclesia ipsa in passione beatissimi martyris Elphegi nec igne consumpta, nec tecto aut parietibus diruta fuit. Violatam quippe fuisse, et pluribus ornamentis spoliatam, ac supposito de foris igne ut concremaretur adorsam novimus, quo vesana manus pontificem intus sese tuentem quem mandaret exire compelleret. At ubi ipsum exeuntem comprehenderunt, omissis ignibus et aliis malis, quibus ad captionem illius occupabantur, ipsum necatis aliquibus monachis in oculis ejus abduxerunt, et usque ad locum exitio illius destinatum multus afflictum injuriis et cruciatibus perduxerunt et peremerunt. Quæ cum ita sint, quæ fronte dici potest pavementum ecclesiæ sub oculis omni spatio septem pedum hinc inde ad sepulchri profunditatem tendenti effossum, aliter enim nullo modo attingi valeret, et ita abstracto corpore sanctissimi Patris Dunstani per quindecim, ut dicam, dies patens remansisse, donec monachis cum fuito subeuntibus ad monasterium suum, et ibi non dico

peremptum ab eis, sed in cursu illorum statim mortuum abbatem detractis a beato Dunstano pontificalibus ornamentis illum adornasse, et ita cuiusmodi fortasse asello aliquo Cantuariam delatum in sepulcro ejus collocasse? Adhuc interrogo: Vastata fuit terra inter Glastoniam et Cantuariam illis diebus, et in solitudine acta ut liber-cursus ac recursus nullo obstante deferentibus tantum thesaurum quaqua-versumpateret, an non? Verum utique ubique quando ista, ut astruitis, gerebantur, Danorum patebat immanitas; nusquam pax, nusquam securitas; bella, seditiones, usquequaque fervebant. Super hæc, quemadmodum certissime scitur, in medio chori ante gradus, quibus ad majus altare ascendebatur, corpus beati Dunstani humatum fuit, et plumbeo in loculo, et illo in magna profunditate terræ locato, uti Anglis olim moris erat suorum cadavera tumulare. Qualiter igitur monachi Ecclesiæ, qui ad minus, juxta quod dominus Osbernus refert (34), quatuor tantæ cladis supererant, cum clericis, qui eis admisti Dei servitium in ipsa ecclesia administrabant, ipsum terræ hiatus per tot dies sustinuerunt, donec allato abbate innominabili in sepulcro sublato Dunstano collocaretur? Mira patientia, et vere mirabilior pro adventu venturi abbatis Delsini vel Wlsmi fortasse vocati expectatio! Propter quod, domini mei, obsecro, est ne aliquis qui ad tantam vanitatem se a risu contineat? Et certe adhuc satis plura non minus idonea ad designandam ipsius vanitatis ineptiam dicere possemus, si pudori sacri cœnobii vestri non parceremus. Cum enim tales, qui ita se infamant, fovet, nutrit, amplectitur, pudor est illi et opprobrium magnum. Nec enim Glastonienses ea tempestate, qua lingunt, Cantuariam venerunt, nec ibi conversati sunt. Non igitur illis subripiantibus corpus beati Dunstani nobis ablatum et vobis ullatenus fuit allatum. Sed ab aliis aut alio tempore allatum negatis. Fatemini ergo necesse est vates vestros falsa locutos, et de corpore beati Dunstani vos quidquam habere omnimodis falsos esse. Quapropter consulite famæ vestræ, et ab ista vanitate os vestrum cohibete. Attamen veritas vobis, si obliti estis, in memoriam revocetur. Absque dubio seitote Agelnothum abbatem, imo et abbatem Glastoniensem, cum uno vel duobus monachis olim per plurimum temporis conversatum Cantuariæ. Et abbatem dico, quia per beatæ memoriæ Lanfrancum Sanctæ Cantuariensis Ecclesiæ summum sacerdotem in generali totius Angliæ synodo a sua abbacia fuerat depositus (35), et Cantuariæ digna quidem tanto viro, in quadam tamen quasi captione positus, et tunc numerus monachorum inibi Domino Christo et beato Dunstano famulantium sexagenariam quantitatem ascenderat. Si igitur unquam monachi Glastonienses

A corpus beati Dunstani furati sunt, æstimo quod isti fuerunt? Sed cum isti Cantuariæ essent a primo sepulturæ suæ loco, ut prædiximus, jam fuerat translatum in locum, ubi eis accessus nullus patebat. Non ab eis ergo fuit ablatum, nec ergo ab ullo vestrorum. Ossa itaque, quibus onerastis imaginem nostri Redemptoris, ne ipse vobis indignetur, nostro consilio auferetis. Satis enim habet in se unde honoretur, nec opus est ut sanctitas ei aut ex ossibus mortuorum aut aliunde cumuletur. Fratres mei, cogitet, quæso, et recogitet prudentia vestra quod honestum sit vobis cogitare, quod conveniat loqui, quod deceat agere. Centum anni et ultra transierunt a martyrio beati Elphegi, et nullus hominum qui interfuerit, vitæ præsentis superest, vel certe qui se meminerit interfuisse, nec ad nostram notitiam hucusque perlatum est quemque illorum, qui illis diebus vere fuerunt, inde de quo agitis aliquid dixisse vel scripsisse, quod cuius sanum sapienti pro dicto vel scripto suscipiendum videatur. Quapropter omissis puerilibus neniis, ut decet viros sapientes atque perfectos, diligite beatum Dunstanum sicut Patrem vestrum atque patronum, et veritatem de eo loquimini, et tunc revera diligere ab eo merebitur. Membrum et amicus est summæ veritatis, nec ab ipsa discordantes potest admittere in sinum suæ charitatis. Novit Deus et ipse Pater et advocatus noster dulcissimus quia quæ dico, pro vestro honore et utilitate dico; nec in aliud tendit hæc intentio mea, nisi ut Deus, qui veritas est, et in beatum Dunstanum, sicut æquum est, magnificetur, laudetur et prædicetur tam a vobis quam a nobis, et (si efficere possem) ab universis fidelibus totius conditi orbis. Scio quia modo epistolarum in loquendo paucis lisper excessi. Sed talis fuit materia ut, quamvis me proposuerim paucis locuturum, tamen se extenderet in id quod videtis extensum eloquium meum. Ne ergo miremini. *Non est enim hominis via ejus (Jer. x, 23).* Vos itaque, domini et fratres mei, quibus Deus aperuit sensum intelligendi quæ rationis sunt, compescite insipientium juvenum procacem insolentiam, qui eo solum ut videantur scire loqui aperunt ora sua, in quæcunque volubilitas cordis sui eos distenderit, autumantes se aliquid esse, cum aliorum simplicitas suis verbis accommodat aures. D Novi quosdam olim tales, et me fortasse fuisse, et ea re non penitus diffido talium et mei similes aliquos hoc tempore esse. Sed jam senui et incanui, et multa, quæ juvenis magnipendebam, duco pro nihilo. Hoc erit Deo donante et juvenibus temporis hujusmodi. Quia vero prolixitas epistolæ finem postulat, hoc ultimum dico, quoniam si omnes antiqui Patres vestri, qui in cœnobio Glastoniensi jam ante centum annos fuerunt defuncti, aliquos tamen puto

clericis monachi minore numero admiscerentur.

(35) Factum id videtur anno 1801, quo Thurstinum Northmannum abbatiæ Glastoniensi a Lanfranco præpositum fuisse refert Historia Glastoniensis in Monastico, tom. I, p. 17.

(34) Refert id Osbernus in Elphegi Vita. Post lugubrem istam monachorum stragem, clerici avitam possessionem, quam ante novem annos ab Alfrico archiepiscopo expulsi amiserant, recuperarunt, et ad Lanfranci tempora tenuerunt, ita tamen ut

superesse qui ante ista Northmannorum tempora **A** p-
 imbi nutriti in monachica religione fuerunt, quæ-
 rite ab eis, si qui sunt, utrum recordentur abbatem
 loci vestri singulis annis ad festivitatem Patris
 Dunstani cum quatuor aut pluribus monachis Can-
 tuariam solitum venire, et ibi per sex aut plures
 dies inter fratres ob reverentiam tanti Patris læti-
 tudine et exultationi vacare, an non? Æstimo, si al-
 quis talium hucusque remansit, ita rem tunc tem-
 poris factam non negabit. Nam si aliter faceret,
 procul dubio veritati contrarius esset. Si igitur
 corpus beati Dunstani se sciebant habere Glastoniæ,
 cur illud venerandum in sua festivitate requirebant
 Cantuariæ? Hæc ita sint ad imprudentium confutan-
 tandum errorem, et ad prudentium confirmandum
 in nos (quem multum optamus habere) sanctum
 amorem. Valeat igitur sanctitas vestra in Christo
 Jesu, et oret pro nobis.

Explicit epistola Eadmeri monachi Ecclesie Christi Cantuarie.

EADMERI

EPISTOLA AD MONACHOS WIGORNIENSES

De electione episcopi

[WARTHEON, *Anglia sacra*, t. II, p. 238, ex bibliotheca Cottoniana, *Claudius A*, 4] (36).

Dominiis et fratribus suis, domino videlicet cha- **B**
 rissimorum charissimo PIIORI N. et aliis omnibus
 Wigornæ Deo servantibus frater E. ipsorum totus
 pacem Dei omnem sensum exsuperantem.

Pater vester, episcopus vester, ut scitis, a sæculo
 transit; et vos orphani relictis estis. Sed utinam
 ille qui dixit discipulis suis: *Non relinquam vos*
orphanos (Joan. XIV, 18), vos orphanos non re-
 linquat! Et utique non relinquet, si vos eum primi
 non reliqueritis. Non relinquetis autem, si pacem
 inter vos habueritis. *Ipsa est enim pax nostra, qui*
fecit utraque unum (Ephes. II, 14). *Pacem igitur*
habete inter vos et Deus pacis erit vobiscum (II Cor.
XIII, 11). Quod si Deus fuerit vobiscum, pro certo
 erit et pro vobis. Et si Deus pro vobis, quis contra
 vos? Charissimi mei, precor vos, precor vos propter **C**
 Deum et propter honestatem sanctæ conversationis
 vestræ, unum estote in Christo Jesu, fundati in
 radice charitatis in ipso (*Ephes. III, 17*). Quod si ab
 invicem divisi fueritis, timendum est vobis et amicis
 vestris, ne in desolationem corruatis, juxta verbum
 Domini qui dicit. *Omne regnum in seipsum divisum*
desolabitur (Matth. XII, 24). Cogitate in quantam
 invidiam quorundam malignorum hominum ordo
 monachicus hoc tempore venit, et quantum n. tantur
 cum saltem ad episcopatus extirpare. Cavete
 igitur propter animas vestras, ne primi sitis qui
 extirpemini. Si consilia, quibus hactenus usi estis,
 pacem pepererunt inter vos, et terras vestras, ex
 quibus victum, vestitum et omnia necessaria habere
 debetis, in manibus vestris diligentissime cultas
 retinuerunt, et ornamenta Ecclesiæ in quibus Deo
 servitis sacratissima cura ne quoquam distraheren-
 tur conservaverunt, o domini mei, illa tenete, nec
 ab illis gratia cujusvis amici velitis discedere. Quod
 si horum aliqua contraria inter vos operata sunt,
 propter omnipotentem Deum nullius amor vos in
 eis detineat, nullius blanda promissio ulla ratione
 seducat, ut in eis permaneat. Servite Deo, et omnia
 necessaria ministrabit vobis. Nemo dicat: Non
 serviam Deo, nisi omnia quæ animo meo sedeant,
 prius habuero. Qui enim hoc dicit, prius mercedem
 exigit quam servitium cui merces debetur
 exhibere velit. Quod quam ineptum sit etiam inter
 homines, quivis ratione utens satis advertit. Vos
 autem videte quid agat sanctitas vestra. Ego stultus
 factus sum monendo me meliores et utique per
 omnia sapientiores. Sed revera charitas vestra me
 coegit. Valete igitur et orate pro me, et perdonate
 mihi hanc noxam. Omnipotens Deus dirigat vos et
 actus vestros in beneplacito suo. Amen.

(36) Præcedit in eodem codice epistola prioris et
 conventus Wigorn. ad Willhelmum archiepiscopum
 Cantuariensem, petens ut liberam sibi novi præsulis
 electionem a rege impetret. Sequitur responsio
 Willhelmi archiepiscopi consolatoria de morte pa-

storis. Solus e Wigorniensibus episcopis Theulfus
 tempore Willhelmi archiepiscopi obiit, anno scilicet
 1125, XII. Kal. Novembr. Illi successit Simon, anno
 1125, electus, non ex grege monachorum, quod
 enim suadet Eadmerus, sed e clero sæculari.